

Til DFØ

Fra Ventilasjons- og blikkenslagerbedriftenes Landsforbund (VBL)

Deres referanse: 25/838 - 1

Vår referanse: Ane Dyrnes

Vår dato: 15.12.2025

Høring- krav og kriterier til bærekraftige anskaffelser av bygg og anlegg

1. Innledning

VBL viser til DFØs høringsdokumenter om standardiserte krav og kontraktsvilkår ved offentlige anskaffelser av bygg og anlegg. VBL representerer Norges ventilasjons- og blikkenslagerbransje, med 173 medlemsbedrifter spredt over hele landet, med om lag 2000 årsverk.

Vi støtter ambisjonen om å redusere klimagassutslipp i bygg og anleggssektoren og ser offentlige anskaffelser som et helt sentralt virkemiddel for å oppnå dette. Samtidig er det viktig at kravene utformes på en måte som er tydelig, gjennomførbar og hensiktsmessig i forhold til et helhetlig klima- og miljøperspektiv.

VBL er medlem i NHO Byggenæringen, og vi støtter deres høringssvar. I VBLs høringssvar vil vi peke vi på en problemstilling som særskilt gjelder blikkenslagerbransjen - en problemstilling som vi har vært i dialog med DFØ om ved flere anledninger de siste to årene.

2. Avgrensning av kriteriesettet – kobber og sink i tak og fasader

Vi registrerer at DFØs høring ikke omfatter det eksisterende kriteriet om å unngå ikke-fornybare mineraler (under kategorien Sirkulær økonomi), nærmere bestemt kravformuleringen om at det ikke skal brukes materialer som inneholder over 20 vektprosent sink eller kobber til utvendig kledning (fasade- og takplater). Etter vår vurdering innebærer dette en inkonsekvent avgrensning av kriteriesettet, den tid flere av de foreslåtte kriteriene legger vekt på livsløpsperspektiv, sirkularitet og varighet. Det står også i kontrast til prinsippet om funksjonsbaserte klima- og miljøkrav, slik det blant annet er løftet frem i NHO Byggenæringens høringssvar.

3. Manglende livsløpsperspektiv og risiko for suboptimale løsninger

Kriteriene slik de er foreslått, tar etter vår vurdering ikke tilstrekkelig høyde for livsløpsperspektivet. Kobber og sink brukt i tak og fasader har ved korrekt prosjektering og utførelse svært lang levetid, ofte 80–100 år, og det krever lite eller ingen vedlikehold. Materialene har i tillegg svært høy gjenvinningsgrad og et betydelig ombrukspotensial.

Som NHO Byggenæringen påpeker, er det avgjørende at alle bygningsdeler og livsløpsfaser inkluderes for å unngå suboptimale løsninger. Materialspesifikke begrensninger kan føre til valg av materialer med kortere levetid, høyere vedlikeholdsbehov og lavere grad av gjenvinning, noe som samlet sett kan gi høyere klima- og miljøbelastning.

4. Forutsetninger om ressursknapphet og behovet for målbare funksjonskrav

I formålsbeskrivelsen vises det til knapphet på mineralressurser som kobber og sink. Våre undersøkelser indikerer imidlertid at de globale ressursene av disse metallene er betydelig større enn det som fremgår av kildene DFØ viser til. Vi mener derfor at antakelsen om knapphet ikke bør danne grunnlag for materialspesifikke føringer.

I tråd med NHO Byggenæringens innspill mener vi at klima- og miljøkrav i anskaffelser i større grad bør uttrykkes som funksjonskrav, for eksempel i form av kilogram CO₂ per kvadratmeter bruksareal. Slike krav er etterprøvbare, sammenlignbare og gir et langt bedre grunnlag for å vurdere faktisk klimaeffekt enn materialspesifikke begrensninger.

5. Begrenset effekt av materialspesifikke føringer

Bruken av kobber og sink i tak og fasader utgjør en svært liten andel av det samlede forbruket av disse metallene. Sett i et helhetlig ressurs- og klimaperspektiv vurderer vi at materialspesifikke føringer rettet mot denne bruken har begrenset betydning for måloppnåelse. Funksjonsbaserte klimakrav vil i større grad bidra til å styre prosjekter mot løsninger med lavest mulig samlet utslipp og miljøpåvirkning, uavhengig av valg av enkeltmaterialer.

6. Teknologinøytralitet, dokumentasjon og innovasjon

Vi deler NHO Byggenæringens syn om at funksjonskrav gir markedet nødvendig frihet til å velge teknologier, materialer og løsninger som best oppfyller klimamålene. Dette sikrer teknologinøytralitet og gir sterke insentiver til innovasjon i produktutvikling, prosjektering og gjennomføring.

Samlet vurdering og anbefaling

Vi anbefaler at DFØ:

- fjerner den delen av kravformuleringen om ikke-fornybare mineraler som omhandler sink og kobber i utvendig kledning (tak og fasade)
- i større grad baserer sine kriterier på funksjonsbaserte klima- og miljøkrav, for eksempel uttrykt som CO₂-utslipp per kvadratmeter bruksareal

- unngår materialspesifikke føringer som ikke er forankret i livsløpsanalyser og dokumentert klima- og miljøeffekt,
- og sikrer at kriteriesettet understøtter teknologinøytralitet, innovasjon og bruk av produkt- og produsentspesifikk klimadokumentasjon.

En slik tilnærming vil etter vår vurdering gi bedre måloppnåelse, redusere risikoen for utilsiktede og suboptimale løsninger, og bidra til en mer reelt bærekraftig byggenæring.

Med vennlig hilsen

Ane Dyrnes

Bransjedirektør

Ventilasjons- og blikkenslagerbedriftenes Landsforbund